

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z odwołania J. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

o zwrot wyegzekwowanych składek na ubezpieczenie społeczne ,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 29 października 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 10 kwietnia 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i odstępuje od obciążania odwołującego się kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego w postępowaniu kasacyjnym.

2. przyznaje adwokatowi J. K. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 10 kwietnia 2019 r., III AUa (...) Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację J. A. (wnioskodawca), wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w L. z 18 kwietnia 2018 r., VIII U (...), oddalającego odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. (organ rentowy) z 12 maca 2014 r., odmawiającej wnioskodawcy zwrotu składek za lata 1994-1995.

Wnioskodawca zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w całości. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłankach:

1. występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych:
1. czy w kontekście brzmienia art. 35 ust. 4 ustawy z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 1989 r. Nr 25, poz. 137 ze zmianami, dalej jako ustawa o organizacji ubezpieczeń społecznych) dla przerwania biegu przedawnienia „wystarczające się czynności dokonanie przez Naczelnika Urzędu Skarbowego na podstawie wystawionych przez Zakład tytułów wykonawczych oraz dokonane zajęcie nieruchomości” w sytuacji gdy przepis ten wymaga do skutecznego przerwania biegu przedawnienia by doszło do odroczenia terminu płatności, rozłożenia spłaty należności na raty i dokonania innej czynności zmierzającej do ściągnięcia należności, jeśli o czynności tej został zawiadomiony dłużnik, w sytuacji gdy przepis ten zawiera normy bardzo lakoniczne, nieprecyzyjne, i cenne takie jak „inna czynność” i „zawiadomienie dłużnika” bez precyzowania o jaką konkretnie czynność chodzi oraz w jaki sposób ma dojść do skutecznego, prawidłowego, zachowującego należyte standardy ochrony podmiotów zobowiązanych do realizacji powinności publicznoprawnych na rzecz ZUS, zawiadomienia o dokonanych czynnościach ściągnięcia należności?;
2. czy w kontekście brzmienia art. 35 ust. 4 ustawy o organizacji ubezpieczeń społecznych do skutecznego przerwania biegu terminu przedawnienia wystarczające jest wystawienie przez ZUS tytułów wykonawczych oraz wysłanie ich pocztą do dłużnika bez zweryfikowania czy faktycznie zostały one doręczone zobowiązanemu, w taki sposób by mógł się on zapoznać z ich treścią i podjąć stosowne środki przewidziane prawem?;
3. czy w kontekście art. 35 ust. 4 ustawy o organizacji ubezpieczeń społecznych do skutecznego przerwania biegu terminu przedawnienia „dojdzie na zajęcia wierzytelności dokonanego przez Naczelnika Urzędu Skarbowego”, zajęcia nieruchomości, sporządzenia protokołu odebrania nieruchomości sporządzonego przez poborcę skarbowego oraz próby

- dokonania doręczenia skarżącemu protokołu zwózki ruchomości w sytuacji gdy zgodnie z przedstawionym pismem do skutecznego przerwania biegu przedawnienia wymagane jest by doszło do odroczenia terminu płatności, rozłożenia spłaty należności na raty i dokonania innej czynności zmierzającej do ściągnięcia należności, jeśli o czynności tej został zawiadomiony dłużnik;
4. czy w kontekście art. 35 ust. 4 ustawy o organizacji ubezpieczeń społecznych organy administracji publicznej w szczególności ZUS oraz Sądy muszą dokonać ustaleń konkretnego zdarzenia oraz daty jego zaistnienia by stwierdzić, że doszło do skutecznego przerwania biegu terminu przedawnienia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, czy też wystarczające jest powołanie się na szereg zdarzeń bez wskazania ich sprecyzowanych dat?;
 5. czy w kontekście art. 35 ust. 3 w związku z art. 35 ust. 4 ustawy o organizacji ubezpieczeń społecznych dochodzi do wydłużenia biegu terminu przedawnienia do 10 lat, w sytuacji gdy literalne brzmienie przepisu wskazuje na 5-cio letni termin a termin 10-ciu lat odnosi się do maksymalnego termin dochodzenia składek?;
 6. czy w kontekście art. 477^{14a} k.p.c., art. 477¹¹ § 1 k.p.c. w związku z art. 379 pkt 5 k.p.c. dopuszczalne jest przyjęcie, że kontrola sądowa odwołania od decyzji organu administracji publicznej w szczególności organu rentowego umożliwia naprawienie wad formalnych i prawnych decyzji administracyjnej – nieważnej w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. - i tym samym uznaniu, że zachodzi konieczność uchylenia wyroku Sądu pierwszej instancji oraz poprzedzającej go decyzji – w sytuacji gdy decyzję wydano z rażącym naruszeniem prawa, pomijając w zupełności przepisy o przedawnieniu roszczeń, w sytuacji gdy decyzje wydane bez podstawy prawnej oraz rażącym naruszeniem prawa powinny być zarówno przez organy administracji jak i sądy wyeliminowane z obrotu prawnego?;
 7. czy w kontekście art. 180 k.p.a. statuującego zasadę posilkowego stosowania Kodeksu postępowania administracyjnego w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych Sąd powszechny może dokonywać kontroli sądowej decyzji ZUS przez pryzmat przepisów Kodeksu

postępowania administracyjnego, czy też powinien jedynie ograniczyć się do kontroli przez pryzmat przepisów prawa materialnego z pominięciem kwestii wad decyzji administracyjnych spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego, pomimo, że wady formalne decyzji administracyjnej, są na tyle istotne że decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego?;

8. czy w kontekście art. 156 § 1 k.p.a. w związku z art. 180 k.p.a. Sąd - rozpoznając sprawę z zakresu ubezpieczeń społecznych - może stosować przepisy postępowania administracyjnego dające podstawę prawną do stwierdzenia nieważności decyzji wydanej z poważnymi naruszeniami przepisów prawa?;
9. potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów:
 1. art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. zawierającego szereg dyrektyw zobowiązujących Sądy do sporządzenia prawidłowego, logicznego uzasadnienia wyroku, która to powinność ciąży w szczególności na Sądzie odwoławczym. Treść uzasadnienia orzeczenia sądu drugiej instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia. Sąd Apelacyjny w (...) nie wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku dowodów, na których Sąd oparł się przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności, a także braku wskazania pełnej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, co uniemożliwia dokonanie kontroli kasacyjnej zaskarżonego postanowienia, a zwłaszcza przyjęcie przez Sąd Apelacyjny w (...) za własne ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd pierwszej instancji, bez podania argumentów oraz powodów przemawiających za przyjęciem ustaleń dokonanych przez Sąd drugiej instancji, a wskazaniu, że oparł się na ustaleniach poczynionych przez Sąd pierwszej instancji. Wskutek poczynienia niedostatecznie własnych ustaleń faktycznych doszło do naruszenia prawa materialnego przez rozstrzygnięcie w oparciu o nieokreślony stan faktyczny. Zaistniała konieczność oceny czy Sąd Apelacyjny w sposób właściwy zastosował powołany przepis, a to przez

wykazanie że dokonał określonych ustaleń, dzieląc ustalenia Sądu Okręgowego;

2. art. 5 k.p.c. w zw. z art. 2 i 45 ust. 1 Konstytucji RP polegające na wykładni oraz na analizie skutków pominięcia przez Sąd powinności udzielania stronom postępowania (w szczególności osobom schorowanym, w podeszłym wieku, nieposiadającym kierunkowego wykształcenia prawniczego, nierozumiejącym skomplikowanych spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych oraz nieodnajdującym się w wielości przepisów ustaw procesowych i systemowych) niezbędnych pouczeń i wskazań na obowiązujące przepisy prawa;
3. oczywista zasadność skargi, zważywszy na fakt, że:
 1. nie było słusznym i jest sprzeczne z podstawowymi normami prawnymi zaniechanie przez Sąd pierwszej instancji udzielania stronie postępowania (będącej osobą schorowaną i w podeszłym wieku, nieposiadającej kierunkowego wykształcenia prawniczego, nie rozumiejącej skomplikowanych spraw sadowych) niezbędnych pouczeń, które zapewniają chociażby minimalną wymaganą przez prawo, a w szczególności normy Konstytucyjne, realizację podstawowych praw obywatelskich stanowiących gwarancję uczciwego i sprawiedliwego postępowania Sądowego;
 2. nie było słusznym i jest sprzeczne z podstawowymi normami procesowymi pozbawienie strony możliwości dowodzenia przytaczanych przez nią racji przez niezasadne naruszenie przez Sąd norm płynących z treści art. 227 k.p.c. w związku z art. 473 § 1 k.p.c. przez niezasadne oddalenie wniosków dowodowych skarżącego w szczególności wniosku o dopuszczenie przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego sadowego w zakresie rozliczenia składek ZUS, dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego Z. K. na okoliczność w jaki sposób Zakład Ubezpieczeń Społecznych w L. i Inspektorat w Puławach zaksięgował wpłacane przez odwołującego się składki oraz czy powiadomił w postaci postanowienia odmiennego zaksięgowania niż dyspozycja odwołującego się, w sytuacji gdy dopuszczenie i przeprowadzenie przedmiotowych dowodów miało istotne znaczenie dla ustalenia faktów relewantnych dla prawidłowego ustalenia

stanu faktycznego a tym samym sprawiedliwego i trafnego rozstrzygnięcia sprawy;

3. nie było słusznym i jest sprzeczne z podstawowymi normami prawnymi zaniechanie przez Sąd drugiej instancji dokonania samodzielnych ustaleń istotnych dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy w oparciu o samodzielnie zgromadzone i przeprowadzone dowodowy, a ograniczeniu się do dopuszczenia i przeprowadzenia dowodów z treści sentencji wyroków i ich uzasadnień oraz akt innych postępowań, które zostały dołączone do niniejszej sprawy bez wskazania jakie dokumenty, znajdujące się na jakich kartach zostały włączone przez Sąd do materiału dowodowego co tym samym skutkowało naruszeniem przez Sąd art. 365 § 1 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie;
4. nie było słusznym i jest sprzeczne z podstawowymi normami prawnymi nietrafne zastosowanie przez organy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Sady rozpoznające przedmiotową sprawę art. 35 ust. 3 ustawy o organizacji ubezpieczeń społecznych skutkującą uznaniem, że na tle niniejszej sprawy nie doszło do przedawnienia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne pracowników za okres od listopada 1994 r. do grudnia 1994 r., oraz od kwietnia 1995 r. do czerwca 1995 r. wraz z odsetkami, do uiszczenia których zobowiązany był skarżący w związku z prowadzoną przez siebie działalnością gospodarczą, w sytuacji gdy zachodziły przesłanki do uznania, iż należności te uległy przedawnieniu;
5. nie było słusznym i stanowiło rażące naruszenie norm prawa materialnego uznanie przez ZUS, że art. 24 ust. 4 w związku z art. 24 ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 963 ze zm., dalej jako ustawa systemowa) na tle niniejszej sprawy dają podstawę do uznania, że nie doszło do przedawnienia należności skarżącego z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne przez uznanie, iż termin przedawnienia uległ przedłużeniu do lat 10 i składki były wymagalne przez 10 lat licząc od terminu wymagalności;

6. nie było słusznym i stanowiło rażące naruszenie norm prawa materialnego uznanie, że na podstawie art. 14 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz. U. 2002 Nr 155, poz. 1287 ze zmianami, dalej jako ustawa restrukturyzacyjna) na tle niniejszej sprawy doszło do zawieszenie biegu terminu przedawnienia należności objętych restrukturyzacją, w sytuacji gdy należności skarżącego z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne za okres od listopada 1994 r. do grudnia 1994 r., oraz od kwietnia 1995 r. do czerwca 1995 r. wraz z odsetkami uległy przedawnieniu przed wszczęciem postępowania restrukturyzacyjnego w konsekwencji bieg terminu przedawnienia nie uległ zawieszeniu na okres od dnia wszczęcia postępowania restrukturyzacyjnego, do dnia wydania decyzji o zakończeniu restrukturyzacji.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawcy organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym

skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniających wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, LEX nr 109679). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruuujących to zagadnienie (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732). Z kolei odwołanie się do przesłanki potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151; z 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231). Rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem

zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003 nr 13, poz. 5). Wreszcie z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531 i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574).

Skarżący nie odnosi się do tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Domagając się udzielenia odpowiedzi na pytania nazwane istotnymi zagadnieniami prawnymi oraz wskazując na konieczność wykładni przepisów prawnych, skarżący nie przeprowadza jakiegokolwiek wywodu jurydycznego dla wykazania, że potrzeba taka rzeczywiście istnieje i wymaga zaangażowania Sądu Najwyższego w rozpoznanie skargi kasacyjnej. Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że wypełnienie obowiązku przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie zagadnienie prawne lub potrzebę wykładni przepisów nie może być zastąpione przez ograniczenie się do sformułowania samych pytań, jak czyni to skarżący, ale konieczne jest przeprowadzenie pogłębionego wywodu prawnego w zakresie wykazania, jak przepisy te powinny być rozumiane (postanowienia Sądu Najwyższego: z 20 września 2011 r., I PK 52/11, LEX nr 1212045; z 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, LEX nr 1215465; z 15 lutego 2012 r., I PK 130/11, LEX nr 1215258; z 19 marca 2012 r., II PK 293/11, LEX nr 1214577; z 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, LEX nr 1486974).

Również odwołując się do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej skarżący nie wykazuje, z jakich względów ewentualne naruszenie przez Sąd drugiej instancji powołanych przez skarżącego przepisów miałoby prowadzić do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Nie spełnia wymogów przedsądu zaprezentowanie opinii skarżącego o niekorzystnym dla niego rozstrzygnięciu sądowym.

Niezależnie od powyższych uchybień konstrukcyjnych Sąd Najwyższy stwierdza, że mimo bardzo obszernego wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania istota problemu w przedmiotowej sprawie sprowadza się do kwestii, czy doszło do przedawnienia składek i w związku z powyższym, czy wnioskodawcy przysługuje ich zwrot. Istotę tę prawidłowo uchwycił Sąd drugiej instancji i zasadnie zauważył, że została ona rozstrzygniętym prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z 10 listopada 2015 r., III AUa [...] (niepublikowany), który rozstrzygnął, że na koncie wnioskodawcy istnieje zadłużenie z tytułu składek, gdyż te nie uległy przedawnieniu. W przedmiotowej sprawie orzeczenie to wiąże Sąd orzekający, co oznacza, że sąd obowiązany jest uznać, że kwestia prawna, która była już przedmiotem rozstrzygnięcia w sprawie, kształtuje się tak, jak przyjął sąd w

prawomocnym wcześniejszym wyroku (wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 2019 r., II PK 300/17, LEX nr 2633610). Z uwagi na fakt, że powołany wyżej wyrok rozstrzyga istotę sporu nie istnieje potrzeba rozpoznania sformułowanych przez wnioskodawcę zagadnień prawnych, czy dokonania wykładni przepisów. Brak jest także podstaw do uznania skargi za oczywiście zasadną.

Należy w tym miejscu także podkreślić, że wnioskodawca nie kwestionuje powagi rzeczy osądzonej wyroku Sądu Apelacyjnego. Neguje on jedynie moc wiążącą powołanego orzeczenia (art. 365 § 1 k.p.c.), która jest ściśle związana z powagą rzeczy osądzonej (art. 366 k.p.c.), ale stanowi odmienną instytucję prawną i nie występuje w niniejszej sprawie. Wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami. Moc wiążąca orzeczenia (art. 365 § 1 k.p.c.) może być rozważana tylko wtedy, gdy rozpoznawana jest inna sprawa niż ta, w której wydano poprzednie orzeczenie oraz gdy kwestia rozstrzygnięta innym wyrokiem stanowi zagadnienie wstępne. Moc wiążąca prawomocnego orzeczenia sądu charakteryzuje się dwoma aspektami. Pierwszy z nich odnosi się tylko do faktu istnienia prawomocnego orzeczenia. Aspekt ten występuje, gdy w poprzednim postępowaniu, w którym zapadło prawomocne orzeczenie nie brała udziału choćby jedna ze stron nowego postępowania, a nie jest ona objęta prawomocnością rozszerzoną. Nie można bowiem takiej strony obciążać dalszymi skutkami wynikającymi z prawomocnego orzeczenia. Drugi aspekt mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia jest określony jako walor prawny rozstrzygnięcia (osądzenia) zawartego w treści orzeczenia. Jest on ściśle związany z powagą rzeczy osądzonej (art. 366 § 1 k.p.c.) i występuje w nowej sprawie pomiędzy tymi samymi stronami, choć przedmiot obu spraw jest inny. W nowej sprawie nie może być wówczas zastosowany negatywny (procesowy) skutek powagi rzeczy osądzonej polegający na niedopuszczalności ponownego rozstrzygania tej samej sprawy. Występuje natomiast skutek pozytywny (materialny) rzeczy osądzonej przejawiający się w tym, że rozstrzygnięcie zawarte w prawomocnym orzeczeniu (rzecz osądzona) stwarza stan prawny taki, jaki z niego wynika. Sądy rozpoznające między tymi samymi stronami nowy spór muszą przyjmować, że dana kwestia prawna kształtuje się tak, jak przyjęto to w

prawomocnym, wcześniejszym wyroku, a więc w ostatecznym rezultacie procesu uwzględniającym stan rzeczy na datę zamknięcia rozprawy (wyrok Sądu Najwyższego z 11 lutego 2014 r., I UK 329/13, OSNP 2015 nr 5, poz. 69). Potwierdza to dodatkowo prawidłowość rozstrzygnięcia przyjętego przez Sąd drugiej instancji.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.